

computerschaak

SPRACKLENS PROGRAMMA WERELDKAMPIOEN BIJ MICRO'S

Dan en Kathe Spracklen zijn een echtpaar, dat een unieke positie inneemt in de computerschaakwereld. Enkele jaren geleden zetten zij hun eerste schreden op schaak-programmeringsgebied, maar nu bestaat er bijna geen ontwerp meer op micro-gebied zonder dat de ideeën van Dan en Kathe erin verwerkt zijn. Zij zijn de gestelijke ouders van de Sargons (Applied Concepts). Vervolgens zijn ze overgestapt naar Fidelity, zodat zij nu het grote brein achter de Chess Challengers vormen.

Kommercie

Van 21 t/m 29 september werd in Travemünde (21-27 september) en in Hamburg (28-29 september) gestreden om het 2e wereldkampioenschap voor microschaak-computers. De titel was in handen van CSC (Champion Sensory Challenger) sinds het toernooi in Londen (september 1980).

De organisatie was dit keer uitermate ingewikkeld. Allereerst bestond er een splitsing van de deelnemende programma's in 2 groepen: de commerciële verkrijgbare programma's en de experimentele programma's. Onder de laatste categorie vielen ook de programma's van de hobby-isten.

Bij de commerciële groep was er voorts de drempel dat er 20.000 exemplaren op de markt moesten zijn voor een bepaalde datum. Daartoe werden de exportlijnen van de micro's onderzocht. Met name Chess Champion Mark V schijnt de datum maar op het nippertje gehaald te hebben.

Deze strenge regels hadden tot gevolg dat de Westduitse commerciële computer Mephisto (winnaar van Stockholm 1980 en Parijs 1981) niet mee mocht spelen met zijn X en/of Y-versie in de commerciële groep; wel in de experimentele groep. Mephisto bedankte voor de eer en zo vond het WK plaats zonder Mephisto-deelnemer. In de commerciële groep kwamen ten slotte slechts vier programma's uit.

Naamgeving

Voor de experimentele groep had David Kittinger, verbonden aan Novag Savant, een programma ingeschreven die in code hetzelfde was als zijn commerciële pro-

gramma, maar die bij wijze van experiment draaide op een 7 megahertz micro-processor. Hoe het programma zich zou gedragen was niet te voorspellen. Kittinger noemde het programma derhalve 'Phoenix'. Na een paar ronden moest hij (en Novag) deze nietszeggende naam veranderen. Men koos voor 'Mychess Experimental', doch de concurrentie was daarmee niet tevreden en opnieuw vond (gedwongen) een naamsverandering plaats; nu in 'Novag Experimental'. De lezer begrijpt natuurlijk al dat Novag Experimental niet op de eerste plaats eindigde.

Resultaten

De eindstanden luiden:

Kommerciële groep: 1. Chess Champion Mark V (Seisys) 8.5 (uit 12); 2. Champion Sensory Challenger (Fidelity Electronics) 6.5; 3. Savant (Novag) 6; 4. Grünfeld/Morphy/Capablanca (Applied Concepts) 3.

Experimentele groep: 1. Fidelity Experimental 6 (uit 7); 2. Princhess 2.9 (Ulf Rathsmann, Zweden) 5; 3. Novag Experimental 4.5; 4. Philidor Experimental (David Levy) 4.5; 5. Logi Chess 2.1 (Denemarken) 2.5; 6. Conic Experimental 2; 7. Seisys Experimental 2; 8. Applied Concepts Experimental 1.5.

Prolongatie wereldkampioen

De winnaars van beide groepen streden uiteindelijk om de titel microcomputer-schaakwereldkampioen. Dat zou gebeuren in een match van vier partijen. Maar na 3 partijen was de tweekamp ten einde. De stand was een verdiende 3-0 voorsprong voor Fidelity Experimental.

De Spracklens zijn zonder meer de beste microschaakcomputerprogrammeurs van dit moment. Hun programma kwam tegen Mark V geen enkele maal in gevaar.

Tweede matchpartij

Hieronder volgt de 2e matchpartij. (Partij 1 staat in De Telegraaf van 24 oktober en partij 3 in Computerschaak nr. 4, een uitgave van de CSVN).

Wit: Chess Champion Mark V

Zwart: Fidelity Experimental

Hamburg, 28 oktober 1981, 2e matchpartij.

Middengambiet.

1. c4 e5 2. d4 ed4: 3. Dd4: Pc6 4. De3 Pf6 5. Ld2. Normaal is 5. e5 Pg4 6. De2. De tekstzet schijnt een idee van O'Connell te zijn, opgedaan in het voorjaarstoernooi te Parijs, waar Mephisto iets soortgelijks liet zien.

5., Pg4. Ook door de encyclopedie als

antwoord aanbevolen. Aangenomen mag worden dat de zet niet in de openingsbibliotheek van Fidelity Experimental zit.

6. Dg3 d6 7. Pc3 Le7 8. Pd5 0-0 9. Pf3 Pf6 10. Ld3 Pd5: 11. ed5: Pb8 Het begin van een merkwaardige manoeuvre. Beter was natuurlijk 11., Pe5.

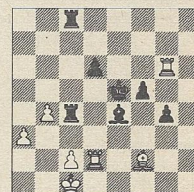
12. 0-0-0 Pa6 13. Pg5 Ig5: 14. Lg5: f6 15. Le3 Ld7 16. f4 Pb4 17. Dh4 f5 18. Dd8: Tad8: 19. a3 Pd3: + 20. Td3: Lb5 Er is een moeilijk eindspel met lopers van ongelijke kleur ontstaan. Vooral van computerprogramma's is een goede behandeling van zo'n eindspel wat veel gevraagd, toch is het spelpeil nog redelijk, zoals we zullen zien.

21. Tc3 c5 22. dc6:e.p. Lc6: 23. Ld4 g6 24. Tg3 b6 25. h4 Tde8 26. h5 Te4 27. Td1 Kf7 28. hg6: + hg6: 29. Th3 Tf4: 30. Th7 + Ke6 31. Ta7: Lg2: 32. Lb6: g5. Materieel gezien is de stand nog steeds in evenwicht, maar de mobiliteit in het zwarte kamp is iets groter dan in het witte. Met name zijn de zwarte f- en g-pion gevaarlijker dan de witte vrije a- en b-pion.

33. b4 Tc4 34. Tg7 Le4! 35. Tg6 + Niet

35., Tg5:, wegens 36. Tc2: + Kb1 37. Tg2 +.

35., Ke5 36. Td2 g4 37. Lf2 Tfc8.

Zwart heeft de druk c2 zodanig opgevoerd dat de pion valt. Bovendien staat de zwarte koning erg sterk in het centrum ondanks het feit dat hij aan veel schaakjes bloot staat.

38. Ig3 + f4 39. Tg5 + Lf5 40. Te2 + Kf6 41. Lh4 Tc2: + 42. Tc2: Tc2: + 43. Kd1 Th2 44. Th5 + Ke6 45. Th6 + Kd5 46. b5 g3 47. Th5 Ke4 48. Th8 Th4: Met een kleine combinatie beslist zwart de partij.

49. Te8 + Kd3 50. Te1 g2 51. Kc1 Th1 52. Tg1 Tg1: + 53. Kb2 Tb1 + Lijkt een grapje, maar deze zet forceert op de snelste manier mat, omdat wit niet meer via b3 en a4 kan weglopen.

54. Ka2 Lf5 + 55. Kb1: Kc3 56. Ka1 g1(D) mat. Een leuk gespeeld eindspel, zeker voor een programma.

54...Lebt

JAAP VAN DEN HERIK

Schakend Nederland - december 1981

Prof. dr. H.J. van den Herik: Spracklens programma
wereldkampioen bij micro's (WK Travemünde en Hamburg)